

„Dacă bobul de grâu nu moare”

Cum să faci sinteza unui chip fără a cădea în caricatură, oricât de pioasă ar fi? Cum să faci dreptate unui om întreg, întregii sale vieți, precum și unei morți de martir, când suntem presați de scurtimea timpului, de lipsa de documente, de nedreptatea involuntară a memoriei? Cel mai înțelept lucru este să ascultăm omul însuși.

Găsesc într-un manuscris autobiografic din 1902 acest paragraf revelator: „O viață cu totul interioară: în afara doliului și a bolilor, niciun eveniment marcant; în interiorul sufletului toate furtunile, toate preschimbările, toate neliniștile, toate luptele¹¹. Mi se pare că astfel se transpune în limbaj omenesc vocația la sfințenie: ca o chemare la a-ți trăi viața fără a da de știre nimănui ci doar știut de Dumnezeu; mai întâi fără știrea părinților, prietenilor, celor apropiați; fără știrea, apoi, a sa proprie, în uitarea propriilor sale bucurii ca și a propriilor sale suferințe pur umane,

în abisul ultimei dăruiri de sine. „Fugi, taci, ascunde-te”, îi spune Dumnezeu Sfântului

Arsenie, unul dintre acei numeroși aristocrați care răspund, în secolul al IV-lea, chemării irezistibile a deșertului egiptean. Urmând deci o importantă tradiție, Prințul Ghika s-a simțit investit, încă din adolescența timpurie și după propriile sale cuvinte, cu „o credință ... care (îl) muncește și care (îl) va duce acolo unde vrea ea¹². Nu revendică această dorință de se pune în umbră ca o virtute „personală”; umil, o atribuie influenței alor săi: „Îi datorez mamei mele, scrie el, delicatețea sentimentelor ... tatălui meu ... pudoarea binelui ... fratelui meu mai mic și surorii pe care am pierdut-o antipatia profundă pentru orice afectare, mai ales pentru orice afectare a virtuții ...”¹³.

Conform unei vechi tradiții creștine, umilința adevărată este singura virtute „lipsită de nume”: trebuie dobândită fără a-ți da seama și păstrată fără a-i acorda atenție în mod direct. Pudoarea binelui, umilința însoțește toate celelalte virtuți, asigurând astfel adevărul binelui lor. Nu este surprinzător să găsim această excludere de sine până și în cele mai obișnuite gesturi ale Monseniorului: correspon-

Dr. Marius LAZURCĂ

dența prezentată în această seară dă mărturie din plin. Despre suferințele Prințului aflăm foarte puțin și incidental; ceea ce îl interesează este să nu-și alarmeze fratele, dar nici să nu umbrească cu propriile sale dureri, necazurile, considerate mai importante, ale celorlalți. Totuși, suferințele Monseniorului nu sunt întotdeauna trecute sub tăcere. Devenite uneori evidente prin dramatismul lor, sunt imediat acoperite cu umor: punerea la loc a „unui kilogram și jumătate de intestin¹⁴ nu este desigur un detaliu crud de patologie, ci mai degrabă dovada admirabilei „ironii față de sine însuși¹⁵ de care dă dovadă cu delicatețe.

Avatarurile unei dictaturi în devenire au frecvent dreptul la aceeași ironie din partea Prințului: neplăcerile legate de locuință, de care la drept vorbind Monseniorul nu se plânge, sunt atribuite unor legi absurde „care rechiziționează case, camere și metri cubi de aer¹⁶. Supravegheat în mod constant, Prințul Ghika simte că „i-a îmbunat pe jandarmi”, niște gardieni pe care suntem surprinși să-i găsim prezentați ca „oameni foarte cumnsecade, în ciuda serviciului pe care sunt puși să-l facă¹⁷.

Monseniorul nu zăbovește niciodată asupra încercărilor prin care trece. Face o scurtă cronică a lor, spre folosul corespondenților săi; de altfel, face inventarul spre propriul său folos, pentru a se sluji de el în meditația sa continuă la lucrurile de pe urmă. Astfel, transformă relele trecătoare în binele veșnic: amintirea faptului că era în mod dramatic „agățat de o eventualitate cotidiană¹⁸ nu este un semn de frivolitate paradoxală și îndoielnică, ci mărturia abandonării sale complete în Dumnezeu.

Scrisorile trasează un proces neîncetat de transfigurare, un fel de autoproiecție pe orizontul unui Adevăr mângâietor. Dar, în această transfigurare, prezența celorlalți rămâne constantă, pentru că suferințele Monseniorului își primesc sensul lor veritabil ca răscumpărare pentru greșelile celorlalți, mai întâi, ale sale, apoi: „I-am oferit bunului Dumnezeu, scrie el, toate micile mele necazuri pentru voi toți, ca și pentru binele meu cel mai mare¹⁹. Și din nou, această minunată uitare de sine care se manifestă ca umor, când se descrie primind sfânta împărtășanie pe masa de operație: „Am avut în același timp abdomenul deschis, ochii deschiși și cerul deschis²⁰.

Față de neamul său, Monseniorul nu este întotdeauna afectuos. Întristat de „vidul cel mai total al lucrurilor sufletești²¹, de „mania deformantă a bucureștenilor²², de frivolitatea conspiratorilor ocazionali și de lașitatea lor odată prinși²³, Prințul nu se simte totuși separat de poporul său. Îi cere rugăciune constantă fratelui său ca să nu se

arate „mai prejos de nivelul cerut ca român”¹⁴. În catastrofă, iubirea Monseniorului pentru patria sa nu este cea a unei victime. Ceea ce ilustrează destinul Prințului nu este înfrângerea binelui în istorie, ci mai degrabă eșecul scontat al oricărei întreprinderi umane pur seculare, dezlegate de sursa sa veșnică. După exemplul Învățătorului său, Vladimir Ghika a învins lumea și istoria, iar prezența noastră aici este mărturia cea mai elocventă.

MARIUS LAZURCĂ

Note

¹ Manuscris autobiografic, de acum înainte MA.

² Ibidem.

³ Ibidem.

⁴ Scrisori către fratele meu în exil, București, 2008, p. 42.

⁵ MA.

⁶ Lettres, p. 76.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibidem, p. 84.

⁹ Ibidem, p. 78.

¹⁰ Ibidem, p. 90.

¹¹ Ibidem, p. 62.

¹² Ibidem, p. 78.

¹³ „Georges Mano a fost nevorosimil ca martor, la tribunal ca și în ce privește educația, și la fel de laș odată prins, cât de fanfaron era înainte”, Ibidem, p. 60.

¹⁴ Ibidem, p. 86.

Întâlnire formativă a familiilor

„Nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine” (Gal/3,22). Aceasta este tema întâlnirii pe care Centrul diecezan pentru pastorația familiilor catolice din Arhidieceza de București o propune familiilor din parohiile Arhidiecezei. Întâlnirea va avea loc în perioada 5-7 iunie la Mănăstirea fraților carmelitani de la Snagov (Ciofliceni). La întâlnire, care are caracter formativ, sunt așteptate familii reprezentante din fiecare parohie precum și membrii Asociației familiilor catolice Vladimir Ghika. Scopul acestei întâlniri este acela de a aprofunda credința în viața de familie, precum și stabilirea programului pentru anul pastoral 2009-2010, care va fi dedicat legăturii dintre taina preoției și taina căsătoriei. Relații suplimentare la domnul Ioan Robu: telefon 0723366833.

Mons. Ghika la căsătoria dlui Neagu Djuvara

Evocarea Monseniorului Ghika la Ambasada României în Franța 15 aprilie 2009

DI. Ștefan de FAY

DI. NeaguDjuvara

Ambasada României la Paris a organizat în seara de miercuri, 15 aprilie, o întâlnire dedicată comemorării Monseniorului Vladimir Ghika, incluzând și o expoziție despre viața și activitatea sa, realizată de Antoneta Vlaicu și Maria Sander. Mai multe prezentări au precedat proiecția filmului *Fratelui meu din exil*, realizat și prezentat de Ana Boariu.

În salutul pe care l-a adresat celor prezenți, ambasadorul României în Franța, domnul Teodor Baconschi, a subliniat unicitatea și tragismul destinului Monseniorului Vladimir Ghika, arătând că o rememorare a evoluției sale spirituale e cu atât mai necesară, cu cât beatificarea lui deschide perspectiva unei noi abordări.

Câțiva invitați de prestigiu au aprofundat diferite aspecte ale vieții și operei Monseniorului Ghika: istoricul Neagu Djuvara a vorbit despre istoria familiei Ghika și întâlnirea lui personală cu el; scriitorul și jurnalistul francez Jean-Yves Conrad a oferit detalii ilustrate asupra perioadei în care Monseniorul s-a aflat la Paris; Consulul onorific al României la Nisa, domnul Ștefan de Fay, a arătat legăturile de familie pe care le are cu familia Ghika și a prezentat cartea semnată de tatăl său, dedicată Monseniorului, iar Excelența Sa, domnul Marius Lazurcă, Ambasadorul României la Vatican, a realizat un eseu despre dimensiunea morală a operei și existenței lui Vladimir Ghika.